

TRANSCRIPCIO DELS PARLAMENTS
PRONUNCIATS EN MOTIU DE L'ACTE
D'INAUGURACIO DE LES OBRES DE
REMODELACIO I AMPLIACIO DEL
PALAU DE LA MUSICA CATALANA

Barcelona, 2 d'octubre de 1989

Senyores, senyors.

Bona tarda, anem a començar aquest acte tan important que obre la inauguració de la remodelació i ampliació del Palau de la Música. Té la paraula el senyor Fèlix Millet i Tussell, president de l'Orfeó Català i del comitè executiu del Consorci del Palau de la Música Catalana.

Molt Honorable President, de la Generalitat de Catalunya, Excel·lentíssim Senyor Alcalde de Barcelona, Excel·lentíssim Senyor President de la Diputació de Barcelona, Eminentíssim i Reverendíssim Senyor Cardenal-Arquebisbe, Honorables Consellers, Digníssimes autoritats, senyores i senyors.

L'acte d'avui és certament motiu d'alegria per a una entitat concreta, l'Orfeó Català. Però aquesta alegria és també col·lectiva davant la importància de la millora experimentada per una institució arrelada en el cor de tot Catalunya, el Palau de la Música Catalana. I aquesta joia i aquesta exultació assoleix la seva dimensió quan, com s'escau, i és ara, són compartides comunitàriament. Gràcies a Déu hem arribat a coronar un projecte viscut il·lusionadament des del començament, i vetllat quotidianament amb amorós afany.

En una ràpida visió retrospectiva no vull deixar d'evocar la tasca ingent dels nostres predecessors, els noms de Lluís Millet i d'Amadeu Vives, els músics que en plena de joventut arborats d'un nou idealisme donaren vida a l'Orfeó Català, el qual van fer font del moviment del cant coral a Catalunya, i símbol ferm de la nostra identitat catalana. I el president Joan Cabot, factor decisiu de la construcció del Palau, que han estat constantment nord i guia del treball en emprendre les obres de remodelació i de l'ampliació del Palau que avui inaugurarem.

I al seu costat el del gran patrici i arquitecte Lluís Domènech i Montaner, que bastí un edifici que ens ha estat símbol distintiu i senyal d'identitat.

Encara hauria d'afegir a aquest noms una llarga llista de personalitats eminents o de simples ciutadans que al llarg de més de vuitanta anys han aportat un afany il·lusionat, sovint desinteressat, i moltes vegades amb molta abnegació, i han aconseguit mantenir i créixer la vigència operativa del Palau de la Música Catalana. Aquesta evocació pretèrita en cap moment no ha tingut en nosaltres una visió d'enyorança, ans el contrari, el que ha fet és motivar-nos a poder ser particularment i comunitàriament dignes successors d'aquells que ens assenyalaren un camí en la recerca dels ideals. És justament la plena assumpció d'aquest repte la que il·luminà les bases d'actuació de la junta que m'honoro en presidir, adreçada a la potenciació del patrimoni col·lectiu de l'Orfeó Català i del Palau de la Música Catalana.

Pel que fa al primer, és un fet ratificat per la crítica més solvent que no solament ha superat fases pretèrites d'un cert

estancament, sinó que és en disposició d'assumir les més altes aspiracions artístiques exigibles a una massa coral dels nostres dies. I n'és un exemple amb el que voldria simbolitzar tota una sèrie de realitzacions de primer ordre la propera actuació en sessió privada a Ginebra amb especial i particular invitació per commemorar el dia de les Nacions Unides.

Pel que fa al Palau de la Música, de res no hauria servit la coacció d'una junta o la sensibilitat d'uns arquitectes sense el suport institucional. Cal dir, cal dir-ho explícitament i en forma rotunda, que és gràcies a aquest suport institucional, de la Generalitat, Ministeri de Cultura, Ajuntament i Diputació que el projecte ha esdevingut realitat. Cal remarcar també alhora l'actitud de col·laboració diligent i comprensiva de l'Eminentíssim i Reverendíssim Cardenal-Arquebisbe de Barcelona i del rector de la parròquia de Sant Francesc de Paula a l'hora de possibilitar la construcció de l'edifici anexe al Palau, i el protagonisme dels arquitectes Oscar Tusquets i Carles Díaz en una tasca que no és gens fàcil de respecte escrupulós a l'obra de Domènech i Montaner amb la constucció d'un edifici destinat a subsanar les mancances del vell i entrenyable Palau.

A tots els que he citat va adreçada l'expressió de la meva més fonda i sincera gratitud, extensiva també a les facilitats otorgades per les institucions financeres que han col·laborat en el projecte. No podria deixar d'esmentar tampoc, l'encoratjament dels organitzadors dels concerts durant tota l'etapa de les obres, ni la comprensió del públic filharmònic que ha fet lleus les molèsties inevitables.

Finalment sigui adreçat un mot de gràcies a l'equip humà del Consorci del Palau de la Música Catalana i de l'Orfeó Català, el qual sovint ha estat exigint amb un esforç adicional, superat només per l'estimació profunda que a tots ens agermana al redós d'unes parets noves i velles que sentim com a cosa pròpia. A tots i a tothom gràcies, moltes gràcies. Però res de tot això, tanmetix, no hauria estat possible sense la fonda creença en el contingut semàntic d'un mot, servei. Perquè veritablement és per afany de servei que ha estat fet el que ha estat fet. I em plau remarcar-ho públicament avui com una ratificació en la vigència dels valors d'allò que ara s'anomena societat civil, un concepte que des de sempre ha practicat l'Orfeó Català en gestionar el Palau de la Música Catalana, sota fórmules diverses i al compàs de les exigències de cada circumstància històrica.

Evidenment no citaré totes i cadascuna de les modificacions i innovacions efectuades en el Palau, totes elles són a la vista i altrament s'especifiquen detalladament en el programa.

Si que vull, en canvi, fer esment del fet cabdal i cert que és que Barcelona, i tot Catalunya han recuperat un auditori, abocat innexorablement, si no s'hagués practicat l'obra empresa, a una imparabile devallada, i qui sap, si a una segura mort.

No és pas aquest el panorama que tenim a la vista, sinó tot el contrari. La plena disponibilitat d'un monument històric-artístic

únic en el món, la potenciació del fet musical, l'obertura a tota mena d'opcions, congressos, convencions, actes socials, etc, i la funcionalitat permanent d'una antiga sala d'assaigs com a auditori de música de cambra són possibilitats que se'ns obren per al futur.

Tot això cal emmarcar-ho en el context d'una data essencial, la proximitat del centenari de l'Orfeó Català, desvirtuant amb fets la fàcil temptació social de longevitat corporativa amb la rutina o l'estancament. Lluny de tot això proclamem avui ben alt la nostra fe en el futur, en un demà obert a les més nobles ambicions, els cors infantils i juvenils, el gran cor, la vàlua de la biblioteca i l'arxiu musical, enriquint-se periòdicament amb nous llegats. La revista Musical Catalana, l'orquestra de Cambra del Palau, i els nostres milers de socis són testimonis puntuals del que diem.

Per acabar sigui'm permès de fer-me meves les paraules amb les quals el president Joaquim Cabot inaugurava l'any 1908 la Casa dels Cants analtida per Joan Maragall "en obrir de bat a bat les portes d'aquesta casa a tota manifestació d'art, de cultura, de sentiment, d'amor al nostre poble, em plau dir-vos, amb aquella frase d'oferiment vulgar, però lleial, senyors, amics, compatricis, aquí és a casa vostra." Moltes gràcies.

L'Excel.lentíssim i reverendíssim doctor Narcís Jubany i Arnau, Cardenal-Arquebisbe de Barcelona.

Molt Honorable Senyor President de la Generalitat, Honorables senyors consellers, i Excel.lentíssimes autoritats, Alcalde, Gobernador Civil, i tots els que sou aquí, amics del Palau de la Música Catalana.

Agraeixo al senyor president que hagi anomenat, no el meu nom concretament, sinó més que res, la institució de l'Església de Barcelona, perquè recordo que el dia que hem van venir a visitar per parlar-me de l'ampliació i la remodelació del Palau de la Música Catalana, em parlaren com és lògic de la dificultat que podria suposar l'existència concreta de l'església parroquial de Sant Francesc de Paula. Des del primer moment vaig comprendre el què significava això. Per nosaltres volia dir, certament, amotllar-nos als projectes dels arquitectes i fer possible aquesta remodelació, encara que fos limitant una mica el terreny, els locals que corresponien a la parròquia. Però ho varem fer amb gust. I ho he fet amb gust per una raó molt senzilla, primer de tot perquè sé el que significa el Palau de la Música Catalana per a Catalunya, és quelcom que està ficat en la història del nostre temps, sobretot en el temps de la Renaixença, el què ha significat també per a Barcelona, i el que ha significat per a

tots els catalans. No podria oblidar, jo, en la meva resposta aquest punt de vista que em sembla cabdal i fonamental. Tampoc podia oblidar una segona cosa, i és l'aportació a l'art que aquesta casa ha fet amb les seves institucions i sobretot amb l'Orfeó Català. Quin símbol tan important per a la música catalana ha estat l'Orfeó Català! Amb l'ensenyament que s'ha fet aquí i també amb la divulgació de la música arreu de Catalunya. I després tampoc podia oblidar de cap manera com aquells homes que varen fundar l'Orfeó Català i el Palau de la Música Catalana, entre ells Lluís Millet, havien estat persones d'una gran fe cristiana, homes veritablement creients, que ells impulsaren l'art però no deixaren mai de fer presents aquestes arrels cristianes de les quals nosaltres ens gloriem.

Per aquestes tres raons, jo havia de dir un si des del primer moment. I l'he dit sempre i per això dono gràcies al senyor president que ho hagi recordat, perquè em sembla que no és solament una menció d'una persona que en aquests moments sóc jo, sinó que és també una menció d'una institució com és l'Església que ha estat en aquest sentit molt coherent amb els desigs de la ciutat, els desigs de Catalunya i pels desigs d'aquesta casa.

Que la remodelació serveixi per engrandir el radi d'acció, potser ajornant-lo una mica com correspon, i serveixi també per fer que l'art de Catalunya sigui com ha de ser. Que hi hagi qui veritablement en el Palau de la Música Catalana difongui l'art, en el sentit més noble de la paraula.

A la invitació que se'm va fer per tal de què fos en aquest acte, se'm va parlar de la benedicció, a mi em va semblar que no era qüestió de fer una benedicció ritual, com moltes vegades fem en actes litúrgics, sinó que potser era molt millor que jo fes una senzilla pregària, i aquesta pregària que fos una manifestació no solament de la meva fe, sinó també manifestació d'uns sentiments als quals estic segur que tots vosaltres correspondreu, i us hi trobareu ben representats. Per això en acabar aquestes paraules meves necessàriament curtes jo llegeixo l'oració demanant-vos aquest silenci respectuós que mereixen totes les coses que són manifestació d'ideals nobles i elevats, que també estan dins la nostra manera de ser cristiana i catalana. La meva pregària és aquesta: "Oh Déu Senyor nostre, vos vau crear el món i vau deixar-hi signes meravellosos del vostre amor i del vostre poder, i vau santificar també els inicis del treball dels homes perquè ells mateixos, sotmesos a la voluntat del creador, es dediquessin a perfeccionar l'obra de la creació, i vos inspireu els artistes en les seves diverses creacions perquè expressin amb el seu geni el resplendor de la vostra bellesa. Aplegats avui per inaugurar les obres de la remodelació i ampliació del Palau de la Música Catalana, amb pregària confiada us demanem: feu que tots treballem per conformar cada dia més el món al vostre pla creador, i així sota el vostre guiatge, i necessitats més urgents del nostre temps. Confirmeu doncs Senyor amb la desitjada benedicció als vostres fidels, perquè els qui s'enginyen per

transformar amb destresa les coses que vos heu creat, reconeixin la seva dignitat, i s'alegrin de poder-se dedicar al progrés de la família humana. I els que s'aplegaran aquí, per esplaiar-se, en les execucions artístiques, aconseguixin un enriquiment moral adequat per lloança de la vostra glòria. Per Crist Nostre, Amén. Moltes gràcies.

L'excel.lentíssim senyor Manuel Royes, President de la Diputació de Barcelona.

... És una recuperació que s'ha gestat al llarg dels anys, que ha costat esforços, ha costat recursos, aquest recursos que entre totes les administracions han fet possible aquesta recuperació que avui celebrem i inaugurarem. En aquest sentit jo voldria dir que la institució que presideixo, la Diputació de Barcelona, té una llarga història, una llarga tradició de suplència per fer Catalunya. Nosaltres ens sentim molt orgullosos d'haver col.laborat amb les altres institucions a què aquesta recuperació hagi estat un fet, i diem amb molt orgull que continuarem estant al servei de Catalunya en totes les suplències, en totes les necessitats que se'ns demanin. Felicitats, i per molts anys.

L'Excel.lentíssim Senyor, Pascual Maragall i Mira, Alcalde de Barcelona.

Molt Honorable Senyor President, Excel.lentíssim Senyor Ministre, Reverendíssim Senyor Cardenal, autoritats, amics. Avui és un dia realment per al silenci, per mirar i potser més tard per escoltar. Per escoltar la música. Tenim un Palau remodelat, renovat i sorprenent. Sorprent, fins i tot per a nosaltres mateixos, en el moment d'entrar en aquestes sales que ens emocionen pel que representen de constatació de la bellesa que els nostres avant-passats van saber crear i que van viure. Això ens reconforta con a Nació, ens conforta com a generació, ara, saber que els nostres avant-passats van saber viure tant i tant bé, fer les coses tant i tan bé, i ens reconforta el pensar que nosaltres, modestament hem sabut tornar les coses allà on eren, després de tants anys de decandiment, de degradació que no ens deixava veure com dèia adés el president allò que ja hi era, perquè tot això, evidentment, ja hi era, però no es veia.

Avui, que és un dia d'alegria per a la ciutat, per a la seva música i per a la seva arquitectura, tenim un bell edifici, tenim un edifici nou, hem d'agrair a tots aquells que han tingut la fe

de portar les coses fins aquí. Vull recordar el primer acte que em va tocar de signar com alcalde de Barcelona tot just nomenat, el senyor Narcís Serra acabava de deixar l'alcaldia féia poques setmanes, potser un mes o mes i mig, i en aquell acte amb el senyor president de la Generalitat, i amb el senyor president de la Diputació, el senyor Dalmau en aquell moment, i el senyor president del Banc de Crèdit Industrial, senyor Suñol, vam signar el que van ser els acords que han permès, al cap de molts anys, que això fos possible. Gràcies a aquestes institucions de la ciutat, gràcies als arquitectes, gràcies evidentment i molt en primer lloc a l'Orfeó Català i a Fèlix Millet, en fi a tots els representants de l'Orfeó dins el Consorci avui en entrar en aquesta casa dèiem: "nosaltres, el Palau", perquè el Palau realment ha estat el producte de la feina de tots. Tenim-lo ben net i ben polit, com és avui, i fareu feliços a tots els barcelonins i a tots els catalans. Moltes gràcies.

Tancarà aquests parlaments el Molt Honorable Senyor, Jordi Pujol, President de la Generalitat de Catalunya.

Senyores, senyors, Senyor Alcalde, Senyor Cardenal, Senyor President de la Diputació, Senyor Ministre, Senyor President del Parlament, autoritats totes aquí presents, i d'una manera molt especial a la Junta i al seu President de l'Orfeó Català.

Benvolguts amics, jo aquest migdia pensant que havia de venir aquest vespre aquí em deia que "hauries de preparar unes ratlles, no per... hauràs de fer un petit parlament, hauries de preparar unes paraules, per començar". Però després he pensat que, jo mateix, però també tots vostès, tots els que hi seran, som gent tan immersa en la que és la història del Palau, el que el Palau significa, que em sembla que no cal que... que el que aleshores surti, segur que respondrà al que... primer al significat profund del Palau, i segon als nostres sentiments.

El Palau va molt lligat, la història del Palau i el seu origen, a la història del catalanisme. Del catalanisme cultural del catalanisme polític, però també del catalanisme en tant que sensibilitat. El catalanisme en tant que sensibilitat s'ha posat de manifest a través d'aquest Palau, i també el catalanisme en el sentit aquell que deia abans el President de l'Orfeó Català, aquest catalanisme que ha agafat la seva força i el seu impuls a partir de la pròpia societat civil catalana.

Aquest catalanisme que no era només un moviment polític i econòmic, sinó que era, com dèiem, un moment de sensibilitat, i un moviment que com sembla que ha dit el Senyor Cardenal responia també a un desig, un desig molt noble, perdonin la repetició, de servir ideals nobles. Hi havia una gran il·l·lusió, hi havia una gran tremolor per dir-ho així d'ideals, d'il·l·lusió, d'entusiasme,

i d'aleshores en va sortir, entre moltes altres coses, en va sortir la Catalunya moderna, però una de les coses que en va sortir especialment brillant és aquest Palau, l'Orfeó, i el Palau de la Música, que van arribar a tenir, l'un i l'altre, un cert valor mític.

L'Orfeó, el Palau han estat i són uns mites.

I aleshores jo, per explicar-los petites anècdotes, que potser a través d'aquestes petites anècdotes, d'aquest petits flashos, personals, això sí... Doncs el que ha estat i és el Palau per les generacions com la meva, per a la meva generació, doncs potser quedaran especialment clars no?

Clar, a casa meva, aquest mite del Palau i de l'Orfeó, un mite viu l'any 39, l'any 40, l'any 41. Una primera anècdota. Jo, com vostès saben sóc de Premià, i un dia venint amb el tren, doncs recordo que es va parar el tren a l'estació del Masnou, aleshores el meu pare em va dir, "vine Jordi, mira," Clar jo era molt petit, devia tenir deu anys, "mira aquell que passa per allà, és el mestre Millet". I aleshores, perquè els Millet eren del Masnou com vostès saben, no? I aleshores vaig veure un home alt, escardalenc, que anava amb un bastó, molt senyor i ens el vam mirar, el tren va arrancar... El 43 torna a cantar l'Orfeó Català, i em sembla molt que va tornar a cantar pel clàssic concert de Sant Esteve, em sembla recordar. I jo vaig venir amb el meu pare i estàvem asseguts a dalt de tot i la gent aplaudia amb un frenesí "tremendo". Jo que tampoc no era gaire entès pensava "potser aplaudeixen massa aquesta gent", no n'hi ha per tant, tanta estona d'aplaudir, devia estar una mica cansat, jo era molt nano, no? Però és clar! Es que no aplaudien ni la cançó, ni si ho havien fet més o menys malament, sinó que aplaudien el mite que semblava que havia esta mort i que retornava.

I després durant tota la nostra adolescència ja fossin en concerts de l'Orfeó, o en concerts d'una altra mena, doncs sempre havíem vingut, jo personalment, com tants i tants d'altres, molts de vostès, aquí al Palau amb un cert sentit reverencial.

Jo encara em sembla que seria injust que no recordés, encara que que sigui en aquest cas a través del meu record poersonal, que encara tinc un altre motiu per sentir-me molt, diguem-ne conmogut, fins i tot, per aquest acte, que és el record d'una persona que jo, de la qual he conservat una memòria molt emocionada, com es la del pare del Fèlix Millet, Fèlix Millet també ell, no? Per mi va molt lligat a aquesta casa, i és un home que el seu record doncs encara molt sincerament, no ho dic pas per afalagar ningú, m'emociona. Em permetran encara que passi per sobre d'una cosa que per a mi va ser important, i al millor ho va ser, poc o molt, si més no potser una mica, mica, mica per al país que és un cèlebre concert que hi va haver en el Palau, el 19 de maig de l'any 1960. I que aquell tipus de concert, i allò que va passar, i el que reportava, només es podia produir, lògicament en el Palau, i tornava a empalmar això amb aquest significat

profund. Com també és molt lògic, quan un cantant català volia, i encara avui, diu "vaig a fer un concert que necessito per sentir-me segur i per acabar-me de consagrar", diu "vaig a fer, faré un Palau", "que ha fet un Palau, que ha fet el seu Palau, ja? aquest o l'altre?" i fins que no l'ha fet, no té ben bé carta de ciutadania en determinats sectors, si més no del món de la música, de la cançó.

Bé, això és el que... Ha representat. Això i moltes altres coses, naturalment, i jo miro des d'un angle molt limitat, que és el meu angle personal. Tots vostès tenen el seu angle, en molts casos molt més ric que no pas el meu, però tot plegat configura aquesta realitat, aquest mite que és el Palau.

Aquells moments inicials de començaments de segle quan es va fer aquest Palau i molt més tard també, varen ser moments esplendorosos per a l'Orfeó i per el Palau, en el quals es va configurar el mite. El mite també es va configurar després en els moments de desgràcia a través del record i de la nostàlgia. Però d'ençà a les hores els moments més esplendorosos, no solament míticament esplendorosos, sinó realment i objectivament esplendorosos hi van haver, hi han hagut daltabaixos, problemes, almenys hi ha hagut un gran daltabaix, i possiblement alguns daltabaixos petits, hi hi hagut moments de crisi, però aquella força que venia, més que potser de les idees polítiques o culturals, de la sensibilitat fonda que havia animat la vida de l'Orfeó i del Palau, doncs això ha estat més fort que totes les contrarietats, i avui ens trobem com abans s'ha dit, com el senyor alcalde ha dit, avui és un dia de joia, perquè simplement retrobem el que ahir era i havia quedat pel pas dels temps.

Però això, que és aquesta arquitectura, és on estem aquí ara, de fet no és només un tema d'arquitectura, un tema físic, un tema d'unes parets, unes columnes, d'uns vidres especials, sinó que de fet és molt més profund. Avui assistim a un acte culminant d'un procés de restauració, aquesta és la restauració d'una cosa que havia estat molt important, que torna a ser molt important i que neix molt de dins del nostre poble. La restauració material, això que dèiem, restauració artística, també, però sobretot de restauració moral, és a dir de restauració en aquell terreny que l'Orfeó Català i el Palau de la Música Catalana han fet durant tantes i tantes dècades. Una contribució molt decisiva al servei del nostre poble, a la voluntat, a la íntima convicció de què el que som i el que volem ser té sentit i val la pena.

Per tant, congratulem-nos tots, felicitem-nos tots perquè si tots participem d'una manera o una altra, amb el matisos que siguin amb les experiències personals que siguin, de tot això que acabo de dir, congratulem-nos-en tots. Felicitem d'una manera molt especial a l'Orfeó Català, donem-li gràcies per la feina que ha fet, prop de cent anys, i replem-lo, diguem-li que aquest tipus de servei, de servei al nostre país, i a la sensibilitat aquesta que ha inspirat el nostre país el segueixi fent. I a tots vostès moltes gràcies per la seva presència.

Amb les paraules del Senyor President de la Generalitat de Catalunya donem per tancat aquest acte bo i pregant-los que ens vulguin acompanyar, se serviran unes copes de cava, que siguin tant amables d'acceptar-les i sàpiguen també aquelles persones que tinguin a bé visitar el Palau, el Palau està obert totes les instal.lacions, però no oblidin que ja aquesta mateixa setmana començarem a enviar a tots els socis i amics de l'Orfeó Català unes convocatòries on es dirà quins dies es pot visitar el Palau de punta a punta, per dir-ho d'alguna manera, perquè avui no seria possible. Moltes gràcies.

Aquesta transcripció ha estat feta a partir d'una gravació magnetofònica.

LLOBREGAT, IMATGE I COMUNICACIO
Carrer del Puig, 68
08691 Monistrol de Montserrat - Bages
Telèfon 828 40 37
Fax 828 40 67

